[A]प्रवेपमानः, [1]वेपथुः[B], [2]प्रवेपनम्[C], [3]विपिनम् इमानि रूपाण्यधिकान्यत्रेति विशेषः ।

(1644) "वेल कालोपदेशे" (X-चुरादिः-1881. सक. सेट्. उभ.)

अदन्तः ।

'काल इत्यपि धातुः इति मैत्रेयः' इति मा. धा. वृत्तिः ।
धा. का. व्याख्यायामपि (3-56) एवमेव । '—कालोपयोगे' इति केचित् । 'कालोपदेशे—काले सन्दर्भे च' इति काशकृत्स्नः ।
वेलकः-लिका, विवेलयिषकः-षिका ; वेलयिता-त्री, विवेलयिषिता-त्री ;
इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाण्यपि चौरादिकक्रेतयतिवत् (260) ज्ञेयानि ।

(1645) "वेल्लृ चलने" (I-भ्वादिः-535. सक. सेट्. पर.)

'वेलेत्तु चलने वेलेर्वरणे विलतीति शे ॥' (श्लो. 157) इति देवः ।
'—गतौ' इति काशकृत्स्नकातन्त्रौ पठतः । 'वेल्ल्–' इति पठित्वा वेल्लेर्द्विबद्धो लकारः—वेल्लति' इति क्षीरस्वामी ।
वेलकः-लिका, वेलकः-लिका, विवेलिषकः-षिका, वेवेलकः-लिका ;
वेलिता-त्री, वेलयिता-त्री, विवेलिषिता-त्री, वेवेलिता-त्री ;
इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाण्यपि भौवादिकक्रेलतिवत् (262) ज्ञेयानि ।
[4]वेला, [5]वेलनः, 'वेलुः=हस्ताभरणम्' इति काशकृत्स्नः ।

---

1. 'द्वितोऽथुच्' (3-3-19) इति अथुच्प्रत्यये रूपमेवम् ।
2. 'न भाभूपूकमिगमिप्यायीवेपाम्' (8-4-34) इति निषेधात् कृत्स्थस्य नकारस्य णकारादेशो न भवति ।
3. 'वेपितुह्योः—' (द. उ. 5-18) इति इनन्प्रत्ययः, किच्च, प्रकृतेः ह्रस्वश्च भवति । विपिनम्=गहनम् अब्जं वा । 'अटव्यरण्यं विपिनं गहनं काननं वनम्' इत्यमरः ।
4. 'गुरोश्च हलः' (3-3-103) इत्यकारप्रत्यये रूपमेवम् । "वेला तु 'वेल कालोपदेशे' (10-165) इत्यस्मात्" इति क्षीरतरङ्गिण्यां दृश्यते । तदेव न्याय्यम् ।
5. 'चलनशब्दार्थात्—'(3-2-148) इति ताच्छीलिके युच्प्रत्यये अनादेशे च रूपमेवम् ।

A. 'प्रवेपमानो नितरां स्मरारिमिदं वचो व्यक्तमथाध्युवाच ॥' कु. सं. 9.6.
B. 'विलोलतां चक्षुषि हस्तवेपथुं भ्रुवोर्विभङ्गं स्तनयुग्मवल्गितम् ।' भ. का. 11.37.
C. 'नातिप्रवेपनं वायोर्मया गोपायिते वने ॥' भ. का. 9-107.